

УДК 378.14:796.011.3

Шамардіна Г.М.¹, Коробка М.Ю.², Сметанін С.В.³

¹ проф. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. УФКС-124м НУ «Запорізька політехніка»

³ старш. викл НУ «Запорізька політехніка»

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА СПОРТИВНОГО ТРЕНУВАННЯ»

Дисципліна «Теорія і методика спортивного тренування» входить до циклу вибіркових дисциплін передбачених освітньою програмою для магістрів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» усіх форм навчання. Дисципліна вивчається протягом одного семестру. У якості підсумкової форми контролю передбачено проведення заліку. При загальному обсязі курсу у 120 годин (4 кредити); матеріал розподілений на 2 змістовні модулі:

1. Система підготовки у спорті і концептуальні положення.
2. Основи юнацького спорту.

У якості мети викладання дисципліни передбачено систематизація, закріплення та розширення теоретичних і практичних знань в галузі підготовки спортсменів. До завдань вивчення курсу віднесено: формування та удосконалення комплексу спеціальних знань у магістрантів, що забезпечують ефективну професійну діяльність в сфері фізичної культури і спорту; застосування набутих знань в професійній діяльності щодо підготовки спортсменів та вміння вирішувати конкретні наукові, практичні та інші завдань; розвиток навичок самостійної роботи та оволодіння технологією пізнавальної діяльності; формування наукових інтересів магістрантів до професійної діяльності у системі спорту вищих досягнень.

Оскільки дисципліна з'явилася у навчальних планах магістрів спеціальності 017 порівняно нещодавно, досі актуальним є питання вдосконалення методичного забезпечення її викладання. З метою вирішення цього питання під керівництвом професора кафедри УФКС Г.М. Шамардіної у 2024-2025 навчальному році було організовано роботу з підготовки та випуску курсу лекцій та словника-довідника термінів і понять з курсу «Теорія і методика спортивного тренування» для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» усіх форм навчання. До роботи над зазначеними методичними розробками були залучені і самі магістранти, що значно підвищувало зацікавленість та залучення здобувачів вищої освіти до визначення перспективних шляхів вдосконалення методичного забезпечення курсу. Зокрема, у словнику-довіднику представлена термінологія, що використовується у поширених видах спорту та вправах, у теорії та методиці спортивного тренування, суміжних наукових і навчальних дисциплінах

(біомеханіці, психології, педагогіці, фізіології спорту тощо), а також у спеціальній літературі.

Вивчення будь-якої навчальної дисципліни, як правило, починається з опанування її понятійного апарату, тобто зі специфічних професійних термінів і понять. Для успішної роботи в будь-якій сфері професійної діяльності фахівцям необхідне вільне володіння професійними специфічними термінами та поняттями, інакше вони не зможуть проводити дослідження, правильно розуміти одне одного, вивчати спеціальну літературу. Різне трактування (або незнання) професійних термінів ускладнює спілкування, позбавляє можливості якісно навчати та підвищувати свою компетентність.

Словник-довідник є виданням, що містить розташований в алфавітному порядку перелік термінів і понять з фізичного виховання та спорту. Мета словника – дати в стислому вигляді тлумачення основних спортивних термінів, упорядкувати й систематизувати їх. Словник призначений для спортсменів, тренерів, працівників фізичної культури, студентів фізкультурних закладів вищої освіти та технікумів (коледжів).

Це видання дозволить студентам полегшити процес засвоєння складних термінів і понять, підвищити рівень професійної підготовки та ступінь самостійності під час вивчення навчального матеріалу з дисциплін «Теорія і методика спортивного тренування», «Теорія обраного виду спорту», «Олімпійський і професійний спорт». Цей словник-довідник лише систематизує інформацію, що вже існує в науковій і методичній літературі. При роботі над виданням авторський колектив не брав на себе відповідальності вводити нові терміни чи замінювати поняття, закладені в них. При складанні словника враховувалися традиції використання окремих термінів фахівцями у різних видах спорту.

Так само розроблений курс лекцій з дисципліни «Теорія і методика спортивного тренування» містить систематизовану інформацію за теоретичним матеріалом, що стане у нагоді здобувачам вищої освіти при підготовці до різноманітних поточних і підсумкових форм контролю, а також надає стислий виклад основних концепцій, покладених в основу системи спортивного тренування, що стане в нагоді у практичній діяльності майбутніх фахівців галузі фізичної культури і спорту. Розглянуто місце спорт у системі фізичної культури; особливості спортивних змагань як функціонального та структурного ядра спорту; мету, завдання, засоби, загальні та спеціальні принципи спортивного тренування; основні сторони підготовки спортсмена в процесі тренування, питання планування, контролю та обліку в процесі спортивного тренування.

Таким чином започаткована робота дозволить у майбутньому налагодити системне та якісне методичне забезпечення викладання курсу, що має позначитися і на якості підготовки випускників кафедри.